

Kodeks ravnanja skupine Arriva za poslovne partnerje

1 Namen

Skupina Arriva je v tem dokumentu opredelila svoje zahteve in načela za poslovanje s poslovnimi partnerji, zlasti tiste, ki se nanašajo na skladnost z etičnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Poslovni partnerji so vsa podjetja, ki niso del skupine Arriva in dobavljajo blago in/ali storitve kateremukoli podjetju v skupini Arriva. To so na primer dobavitelji, svetovalci, zastopniki, pogodbeni izvajalci naših dobaviteljev ter drugi ponudniki blaga in storitev, itd. Skupina Arriva od svojih poslovnih partnerjev pričakuje, da bodo v svojih organizacijah po vsem svetu izvajali in spoštovali načela, navedena v tem kodeksu ravnanja skupine Arriva za Poslovne partnerje.

2 Naša pričakovanja

Skupina Arriva se osredotoča na trajnost in se zavezuje k spoštovanju desetih načel Globalnega dogovora Združenih narodov (UNGC). Trajnostno in odgovorno ravnanje vidimo kot pomemben temelj poslovnega sodelovanja s svojimi poslovnimi partnerji. Od poslovnih partnerjev zato pričakujemo, da:

- opravljajo svoje poslovne dejavnosti z integriteto,
- si prizadevajo, da so načela zapisana v tem Kodeksu ravnanja za poslovne partnerje spoštovana tudi s strani njihovih poslovnih partnerjev, in da to ustrezno spodbujajo;
- delujejo pošteno, odgovorno in pravično.

3 Naša načela

Prepričani smo, da je družbena odgovornost ključni dejavnik dolgoročnega uspeha naše skupine in posledično nepogrešljiv element njenega korporativnega upravljanja na podlagi vrednot. Od poslovnih partnerjev zahtevamo, da pri svojem ravnanju sledijo naslednjim načelom:

3.1 Človekove pravice (v skladu z načeloma I in II Globalnega dogovora ZN)

Poslovni partnerji morajo spoštovati človekove pravice, potrjene v Mednarodni listini o človekovih pravicah Združenih narodov in v temeljnih konvencijah Mednarodne organizacije dela (MOD) ter se morajo izogibati kakršni koli obliki sokrivde, četudi posredne, pri zlorabi ali kršitvi človekovih pravic.

Poslovni partnerji morajo:

- Prepovedati diskriminacijo v kakršni koli obliki, vključno, a ne izključno, z diskriminacijo na podlagi rase, barve kože, spola, spolne usmerjenosti, etnične pripadnosti, narodnosti, vere, invalidnosti ali starosti.
- Zagotavljati enake možnosti za zaposlitev, usposabljanje in karierno napredovanje.
- Prepovedati vedenje, geste, izraze ali fizične stike spolne ali prisilne narave ali take, ki bi lahko pomenili grožnjo, zlorabo ali izkoriščanje.
- Spoštovati dostojanstvo, zasebnost in zaposlitvene, državljanske, politične, ekonomske, socialne in kulturne pravice vsakega posameznika.
- Spodbujati in spoštovati splošno priznane človekove pravice na svojih območjih vpliva.

3.2 Delo (Na podlagi načel III, IV, V in VI Globalnega dogovora ZN)

Poslovni partnerji se zavezujejo, da bodo svojim zaposlenim zagotavljali delovne pogoje, ki so v skladu z veljavnimi predpisi, varujejo pravice delavcev in spodbujajo produktivno, varno in zdravo okolje.

Poslovni partnerji morajo:

- Podpirati svobodo združevanja in učinkovito priznavati pravico do kolektivnih pogajanj. Prav tako morajo spoštovati pravico delavcev do svobodne izbire svojih predstavnikov in kolektivnih pogajanj (konvenciji MOD 87 in 98).
- Odpraviti vse oblike prisilnega in obveznega dela v svojem podjetju in nabavni verigi. To pomeni, da je našim poslovnim partnerjem prepovedano uporabljati ali dopuščati, v kakršnikoli obliki, suženjsko delo, prisilno ali najemniško delo, zaslužnjenost (podložništvo), trgovino z ljudmi ali neprostoVOLjno delo. Zagotavljati morajo, da zaposleni niso izpostavljeni nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju, telesnemu kaznovanju itd. (Konvenciji MOD 29 in 105).
- Podpirati učinkovito odpravo otroškega dela. To pomeni, da je treba sprejeti vse potrebne preventivne ukrepe za zagotovitev, da nihče ni zaposlen pod veljavno minimalno starostjo za zaposlitev. (Konvenciji MOD 138 in 182).

- Podpirati odpravo diskriminacije pri zaposlovanju in poklicih. Naši poslovni partnerji morajo spodbujati raznolikost v svojih podjetjih tako, da ne diskriminirajo na podlagi rase, vere, starosti, narodnosti, socialnega ali etničnega porekla, invalidnosti, spolne usmerjenosti, spolne identitete, zakonskega stanja ali politične pripadnosti.
- Ne smejo dopuščati diskriminacije pri zaposlovanju ali poklicih osebja (konvenciji MOD št. 100 in 111).
- Da so plače zaposlenih skladne z ustreznimi zakonodajo, ki se nanaša na minimalno plačo, in prevladujočimi standardi v panogi. Zaposlenim morajo dodeliti ugodnosti, do katerih so po zakonu upravičeni.
- Od zaposlenih ne smejo zahtevati, da delajo čez relevantne zakonske omejitve delovnega časa. Vse nadure morajo biti opravljene in plačane v skladu z zakonom, pogodbo o zaposlitvi vašega zaposlenega in katero koli drugo veljavno ali kolektivno pogodbo.
- Delo se mora izvajati na podlagi pogodbe o redni zaposlitvi, kot je določeno v nacionalni zakonodaji in standardih panoge.
- Zmanjšati poškodbe pri delu in nesreče na najmanjšo možno mero, tudi z ustreznimi programi ozaveščanja, informiranja, izobraževanja in usposabljanja delavcev za spodbujanje odgovornega in varnega vedenja.

3.3 Okolje (v skladu z načeli VII, VIII in IX Globalnega dogovora ZN)

Poslovni partnerji se zavezujejo, da bodo prepoznavali in obvladovali svoj vpliv na okolje ter so dolžni povrniti škodo tistim strankam, ki jih prizadene morebitna škoda, povzročena okolju in ljudem zaradi njihovih dejavnosti.

Poslovni partnerji morajo:

- Spodbujati razvoj in širjenje okolju prijaznih tehnologij.
- Izvajati ukrepe za preprečevanje onesnaževanja in zmanjšanje okoljskega odtisa, vključno z zmanjšanjem emisij, odpadnih voda in nastajanja odpadkov.
- Spremljati, nadzorovati in zmanjšati uporabo naravnih virov, minimizirati količino odpadkov in dajati prednost uporabi obnovljivih in recikliranih materialov, kjer je to izvedljivo.
- Varno obdelovati, skladiščiti, prevažati, razkladati in odstranjevati trdne odpadke in stranske proizvode.
- Upoštevati okoljske pomisleke na vseh stopnjah proizvodnje, razvoja in zagotavljanja storitev, spodbujati razvoj izdelkov, ki imajo manjši vpliv na okolje, so varni za predvideno uporabo, so učinkoviti pri porabi in jih je mogoče varno ponovno uporabiti, reciklirati ali zavreči.

- Vzdrževati načrte ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih za preprečevanje, ublažitev in nadzor resne okoljske in zdravstvene škode, ki je posledica njihovega delovanja.
- Oceniti in čim bolj zmanjšati vpliv na biotsko raznovrstnost z odgovornimi praksami rabe zemljišč in izravnavo biotske raznovrstnosti, kjer je to potrebno.
- Sodelovati z industrijskimi partnerji, vladnimi agencijami in drugimi zainteresiranimi stranmi za skupno reševanje okoljskih izzivov.

3.4 Boj proti korupciji (v skladu z načelom X Globalnega dogovora ZN)

Naši poslovni partnerji se morajo boriti proti korupciji v vseh oblikah, vključno z izsiljevanjem in podkupovanjem. To vključuje zavezo da:

- Ne bodo dopuščali nobene oblike korupcije ali gospodarskega kriminala s strani svojih zaposlenih ali zaposlenih v nabavni verigi, itd.
- Bodo zagotovili, da plačila svetovalcem, zastopnikom in/ali drugim posrednikom ne bodo služila pridobivanju nepoštenih prednosti za poslovne partnerje, stranke in druge tretje osebe.
- Bodo izbirali svoje svetovalce, zastopnike in druge posrednike skrbno in na podlagi ustreznih kriterijev izbire.
- Bodo sprejemali ali dajali vabila le, če so ta primerna, ter v zameno ne bodo pričakovali nobene neprimerne koristi ali morebitne druge ugodnejše obravnave ter bodo pri tem spoštovali veljavno zakonodajo (še posebej protikorupcijsko zakonodajo). Navedeno velja tudi za sprejemanje in dajanje daril ali drugih ugodnosti ali prednosti kakršnekoli vrste.
- Se bodo izogibali navzkrižjem interesov, ki lahko vodijo v korupcijo.
- Ne bodo dopuščali nobene oblike nezakonitih materialnih ali nematerialnih ugodnosti (vključno z njihovim ponujanjem) javnim uslužbencem oziroma njim podobnim osebam (ne glede na to, ali so ugodnosti dane ali ponujene neposredno ali posredno prek tretjih oseb).
- Ne bodo ponujali nobene oblike/vrste nezakonitih materialnih ali nematerialnih ugodnosti političnim strankam, njihovim predstavnikom, nosilcem javnih funkcij ali kandidatom za javne funkcije.
- Izvajati ustrezne ukrepe v svojih podjetjih, ki preprečujejo pranje denarja in financiranje terorizma.

3.5 Korporacijsko upravljanje

3.5.1 Varstvo podatkov

Naši poslovni partnerji morajo spoštovati vso veljavno zakonodajo, ki ureja varstvo osebnih podatkov, še posebej glede zaposlenih, poslovnih partnerjev in strank.

3.5.2 Konkurenčna in kartelna zakonodaja

Naši poslovni partnerji morajo poslovati skladno z vso veljavno zakonodajo s področja varstva konkurence. Še posebej ne smejo sklepati sporazumov ali dogovorov, ki vplivajo na cene, pogoje, strategije ali odnose s strankami, še posebej glede sodelovanja v postopkih razpisov. Enako velja za izmenjavo konkurenčno občutljivih informacij ali za katerakoli druga ravnanja, ki nezakonito omejujejo ali bi lahko omejila konkurenco.

3.5.3 Nadzor izvoza in uvoza

Naši poslovni partnerji morajo spoštovati vso veljavno zakonodajo, ki ureja uvoz in izvoz blaga, storitev in informacij, kot tudi veljavne trgovinske zapore in sankcije, še posebej v povezavi z globalnimi poslovnimi dejavnostmi.

4 Spoštovanje kodeksa ravnanja Arrive za poslovne partnerje

Skladnost

Naši poslovni partnerji **morajo** zagotoviti skladnost svojega ravnanja z načeli, navedenimi v tem Kodeksu ravnanja Arrive za poslovne partnerje.

Na zahtevo Arrive morajo poslovni partnerji na odprt in pregleden način predložiti dokaze, ki dokazujejo njihovo skladnost s Kodeksom ravnanja Arrive za poslovne partnerje. Takšnih zahtevkov ne bi smeli zavrniti neutemeljeno.

Naši poslovni partnerji morajo skrbno in strokovno izbirati dobavitelje, (s katerimi sodelujejo v povezavi s svojimi poslovnimi dejavnostmi za skupino Arriva), jih seznaniti z načeli tega Kodeksa ravnanja Arrive za poslovne partnerje ali drugimi enakovrednimi načeli in morajo biti sposobni da, na zahtevo, dokažejo spoštovanje teh načel.

Prijave nepravilnosti skupini Arriva

Naši poslovni partnerji morajo poročati o kaznivih dejanjih, ki so bila storjena med njihovimi poslovnimi dejavnostmi za skupino Arriva in bi lahko vplivala na skupino Arriva.

Zaščita žvižgačev

Naši poslovni partnerji ne smejo dopuščati nikakršnega povračilnega ukrepanja proti osebam, ki prijavijo kršitve načel, navedenih v tem Kodeksu ravnanja Arrive za poslovne partnerje.

Vsak poslovni partner skupine Arriva, ki meni, da je ta politika kršena ali da obstaja nevarnost za njeno kršenje, lahko izrazi svoje pomisleke. Pomisleke lahko izrazite zaupno prek storitve Integrity Line skupine Arriva. Obiščite [Arriva plc | Home \(integrityline.com\)](https://www.arriva.com/en/home/integrityline) za več informacij ali pripravo poročila.

Posledice

Skupina Arriva poudarja kooperativno sodelovanje s svojimi poslovnimi partnerji. Pri **manjših kršitvah** tega Kodeksa ravnanja skupine Arriva ima poslovni partner možnost, da v razumnem roku uvede ustrezne ukrepe za odpravo kršitev, če je pripravljen kršitve odpraviti in izboljšati ravnanje. Pri **resnih kršitvah** (še posebej v primeru kaznivih dejanj) si skupina Arriva pridržuje pravico, da proti poslovnemu partnerju, ki jih je zagrešil, uporabi ustrezne sankcije. Takšne sankcije lahko vodijo do takojšnje prekinitve poslovnega odnosa in uveljavitve odškodninskih zahtevkov in drugih pravic.

5 Kje poiskati dodatne informacije

V primeru pomislekov ali vprašanj se lahko obrnete na zaupno@arriva.si.